

לא הקניט את חבריו אלא
לו. מיהרתי לך יתקן כמלך צדקה
הוא יצא ויהיה. ונעלה שטמנה
הוא שלט עשרה פעמים לנפש
הוא והחלתי רבי יוסף בן מנחם
הוא מנחם מן החבירי אל יתקן
הוא מן הפעמים רבי שלום
הוא רבי קלמור דרבי מנחם היה
הוא רבי שלום משמר בני חכם
הוא מנחם אשכנזי כמות פעמים.
הוא לא יתקן ק :

והולך לו, וזה שלא מחל
הוא לו : אסור לאדם ש

כל אחד ואחד מבני האדם ה
שעונותיו יתירות על זכויותיו
על עונותיהם הרי זו צדקה.

[illegible][illegible]

ימים עד חמה. פרק קמח דלמס הכנה (א) :
 ומה מדרשו :
 ימים לחבריו עד כך וכו'. פרק במה דלמס :
 ומה רבו כל' מריץ שם פסוקו משה :
 שם רצו מושק רב ששם משה :
 (א) מר קר ד' וע' קר :

מלך רבי אהרן - חלק 2

ר' אהרן קורטס 835

רכא

עשרת ימי תשובה

להרבות בצדקה ובמע"ט ולעסוק במצוות מר"ה ועד יום הכיפורים יתר מכל השנה, ע"כ. והוא משום ההתעוררות לתשובה, והתשובה מקובלת ביותר, ואין סגולת זמן זה רק לתפלה או לקרוע גז"ד, אלא מעלת הימים היא מסגולת התשובה המקובלת ביותר, מלבד דנקל יותר לשוב בימים אלו, וכמה יגדל חטא המתאחר בתשובה בימים אלו. נוסף לזה, הם הימים האחרונים להכנת יוה"כ"פ, ולכן יש התקרבות מיוחדת בימים אלו להקב"ה.

והנה ידוע כי כל יום מעשרת ימי תשובה, הוא תיקון על יום אחד בשנה, היינו מכל שבועות השנה, ובמרפא לשון להגאון ר' רפאל הכהן זצוק"ל (עמוד יום הדין, עמ' 50 בדפי הספר) הביא את דברי הזהר אינון יומין דברנש כד אתברי בההוא יומא דנפק לעלמא, כולהו קיימין בקיומיהו ואזלין וטאסין בעלמא נחתין ואזהרן לברנש כל יומא ויומא בלחודוי וכד ההוא יומא אתו ואזהר ליה וברנש עביד בההוא יומא חובא קמי מארי, ההוא יומא סליק בכיסופא ואסהיד סהדותא וקאים בלחודוי לבר ותאנה בחר דקאים בלחודוי עד דברנש עביד מיניה תשובה זכה תב ההוא יומא לאתריה וכו' אתפקדון אינון יומין ואסרין ולא עאלין במנינא דאינון דאשתארו ווי לההוא ברנש דגרע יומי קמיה מלכא קדישא וכו'. וכתב במרפא לשון, דמצינו למדים מדברי הזהר, כי ע"י ששב בימים הקדושים האלו גורם שחזורין הימים שחטא בהן במנין הימים, ועל ידי זה נכון הוא לקרוא לאותן הימים ימי התשובה, כי ע"י ימים האלו משיבין לו הימים שנאכדו ממנו בחטאתו בהן. וידוע מ"ש הגר"א בכמה דוכתי (אדרת אליהו תחלת בראשית, ושמות י', כ"א, ובשיח יצחק בפירושו על תפלת ברוך שאמר) כי הזמן הוא נכרא ונתחדש בבריאה. סגולתם המיוחדת של ימים אלו, היא לא רק משום דשייך לתקן את כל ימי השנה, אלא גם להטבה ביום הדין שמצפים לתשובה ביוה"כ"פ, וכמ"ש הרמב"ם (פרק ב' מהלכות תשובה, הל' ו') אע"פ שהתשובה והצעקה יפה לעולם, בעשרת הימים שבין ראש השנה ויום הכיפורים היא יפה ביותר, ומתקבלת מיד שנאמר דרשו ה' בהמצאו, במה דברים אמורים ביחיד, אבל צבור כל זמן שעושים תשובה וצועקין בלב שלם הם נענין שנאמר כה' אלוקינו בכל קראנו אליו, ע"כ. הרי להדיא דבימים אלו מתקבלת התשובה באופן אחר לגמרי, והדבר פשוט דהתשובה הרי היא התקרבות לבורא לאחר שנתרחקנו ממנו, ואחרי שיש התקרבות גדולה מצד הבורא הרי היא מתקבלת יותר, ומסתבר מאד דזה אין תלוי בגדרי חלוקי כפרה שהיה ר' ישמעאל דורש (יומא פו, א) אלא בתשובה בלבד, ומצד התקרבות הבורא בימים אלו.

והנה ההתעוררות הנכונה לתקון המעשים קשה מאד אצלנו, והוא בעיקר מחמת כיון שעבר ושנה הותרה לו, וכמו שהאריך בזה בכוכבי אור (פרק ז') במ"ש חז"ל (קידושין כ, א. ערכין ל, א) אמר ריב"ז בא וראה כמה קשה אבקה של שביעית, אדם נושא ונותן בפירות שביעית לסוף מוכר את מטלטליו וכו' לא הרגיש לסוף מוכר שדותיו וכו' לא באת לידו לסוף מוכר את ביתו וכו', מאי שנא התם דקאמר לא הרגיש ומ"ש הכא דקאמר לא באת לידו, כדבר הונא, דאמר ר"ה כיון שעבר אדם עבירה ושנה בה הותרה לו, הותרה לו ס"ד, אלא אימא נעשית לו כהיתר עכ"ל הג"מ, ופרש"י בקידושין (שם) לא הרגיש, לא שם לבו לפורענות הבא עליו לחזור בו מעבירה שבידו, גבי לא הרגיש גרסינן לסוף שמוכר, וגבי לא באת לידו בכולהו גרסינן בתוספתא עד שמוכר. והכי משמע לא תבוא לידו הרהור

להאיסור ופרק מעליו עול צווי
תשובה שער ג' (אות קמ"ג) שב
ק' עול האזהרה לגמרי, וזהו ד

גבריו ועומד בשכלו נגד יצה"ר
או רוצה להטותו ושואפת אל
י נצחנה, זה אינו שלם בדרך
י, עכ"ל. וכבר כתבתי במק"א
על זה, שכתב שם בשם הר"י
תיקון גדול בתשובה במקצת.
עכשיו אינו בגדר חוטא, דכל
וטאו הוה כחוטא גם עכשיו.
ע"י חטאיו. אבל באופן ששב
ידגת חוטא, ואף שלא נתכפר
זומר דמומר, דשוב אינו בגדר
טא, הרי בזה דמתרגל ללחוב
השתרשותו.

ז שאין אנו מרגישים בתוקף
י"כ בחוה"ל בשער התשובה
ההר"י, אלא שלא תיתכן בלי
בלה להבא, וכיון שאין אנו
בלה חזקה שיעיד עליו יודע
סך השנה, אבל באמת ישנו
כמו שנתבאר לעיל, והעיקר
י רחוקים כל כך, וגם לימוד
: עול תורה ע"י במרפא לשון
זאן הוא דלא יוקיר וכו'.

ולו עשרת ימים שבין ר"ה
ה"ל, ועל ימים שבין ר"ה
שראו לכל אדם לפשפש
ליות באותם ימים ע"כ, וכן
ק' זה נהגו כל בית ישראל

משמואל

הם אם מקבלים אתם עליכם עונשין בשמחה
 כי אתם מקבלין שכר, ואם לאו הרי אתם
 קבלין פורענות, וקבלו עליהם עונשין
 בשמחה, כן יעשו גם הם גם היום:
 "לומר דהו ענין פשוטה לפני' ופשוטה
 לאחר' בסדר התקיעות של ר"ה, להורות
 "ישראל השכילו שהשברים שהם דין
 עיקרא, נמי הם רחמים גמורים, וזהו יודעי
 ריבנה, ובהשכלתם זאת באמת עומד מכסא
 יי' ויושב על כסא רחמים ונהפכה להם מדה
 דין לרחמים, ע"כ תקיעה שרומזת לרחמים
 לפני' ולאחר'."

וזה במאמר הקודם הבאנו דברי הרח"ו
 שצורך השנות הברית פעמיים, משום
 בראשונה לא הכניסו אתם בברית את הדורות
 באים, ע"כ הוצרכה הברית הזאת להכניס
 גם את הדורות הבאים, כמ"ש ולא
 תכנס לבדכם וגו' כי את אשר ישנו פה
 כגו עומד היום וגו' ואת אשר איננו פה
 כגו היום, ויש להבין למה בברית הראשונה
 א הכניסו אתם בברית גם את הדורות
 באים, ולא הי' נצרך לברית השני' כל עיקר:
 ונראה ע"פ מה שהגיד כ"ק אבי אדמו"ר
 זצלה"ה בטעם מה ששלח אאע"ה
 יקה אשה ליצחק ממשפחתו ומבית אביו ולא
 צה בנות כנען, אף שגם בני משפחתו היו
 יסודיים בע"ז וכישוף, ומה יתרון אלו על
 לו והטעם כי חטא משפחתו הי' בשכל, כי
 טא ע"ז וכישוף הוא בשכל והוא קלקול בשכל
 כל קלקול אנשי כנען הי' גם במדות כמ"ש
 "קרא י"ח כ"ז) כי את כל התועבות האל
 כי אנשי הארץ אשר לפניכם, הנה תולדות
 הם דומים למולידים הוא רק במדות, אבל
 שכל אין טבע המוליד בנולד, כמו שנראה
 חרש טכמה חכמים הולידו טפשים וכן
 היפוך, וע"כ לא חשש אברהם על חטא
 שפחתו, שהרי אין זה ענין לגולדים מהם,
 כל הקפדתו היתה על אנשי כנען שהיו
 כלי מדות רעות שטבע המוליד בנולד, וע"כ
 מי אליעזר לא בחן את רבקה אלא במדות
 אם היא גומלת חסד, ודפח"ח:

שם

נצבים

משמואל

ריז

לפני בשופר של איל כדי שאזכור לכם עקידת
 יצחק בן אברהם, היינו בדין שהוא בחי'
 הלב שהוא בכלל כל מאורעות האדם, אבל
 על בחי' השכל כמ"ש והאר עינינו בתורתך,
 ובכלל זה שיהי' השכל בהיר בלתי מטונף
 במחשבות רעות, על זה אין לנו להשען אלא
 על אבינו שבשמים:

שנת תרע"ז

אתם נצבים היום כולכם לפני ה' אלקיכם,
 וברש"י בשם מ"א למה נסמכה פרשת
 אתם נצבים לקללות לפי ששמעו ישראל
 מאה קללות חסר שתיים חוץ ממ"ט שבת"כ
 הוריקו פניהם ואמרו מי יוכל לעמוד באלו,
 התחיל משה לפייסם אתם נצבים היום הרבה
 הכעסותם למקום ולא עשה אתכם כלי' וכו',
 ובכלי יקר הקשה מה ראי' היא שמא עד
 הנה לא נתמלאה סאתם, ואי' שהרבו לפשוע
 והגדילו אשמה עד שהיו ראויין לכל אותן
 האלות ואעפ"כ השי"ת ברוב רחמיו לא עשה
 עמהם כלה ככל חטאתם, א"כ בחנם יעד להם
 משה כל אותן התוכחות כי לעולם לא יפחדו
 מהם, באשר יסמכו על הבטחת משה שלא
 יגע בהם רע, עיי"ש:

ונראה לפרש דהנה כתיב (בפ' וילך) ואמר
 ביום ההוא הלא על כי אין אלקי
 בקרבי מצאוני הרעות האלה ואנכי הסתר
 אסתיר פני וגו', והקשו המפרשים הלא
 מאמרם "על כי אין אלקי בקרבי מצאוני הרעות
 האלה" הוי וידוי על חטאתם ולמה עוד יסתיר
 פני רחמיו מהם? ופירש הרמב"ם הרבי ר"ב
 זצלה"ה מפרשיסחא שמאמרם "על כי אין
 אלקי בקרבי" זה עצמו הוא חטא, שהם חשבו
 עצמם שכבר נדחו מאת פני הקדוש, וזה
 גורם יאוש והתשללות, אבל באמת אין הדבר
 כן, ואעפ"י שחטא ישראל הוא (סנהדרין מ"ד)
 וכתוב (במדבר ל"ה ל"ד) כי אני ה' שוכן
 בתוך בני' ואמרו ז"ל (ספרי שם) אעפ"י שהם
 טמאים שכינה שריו' ביניהם, אלא שהיא
 בהסתרת פנים ואינה נגלה, וזה שסיים הכתוב
 ואנכי הסתר אסתיר, היינו שלא כן כמה
 שאמרו אלא ואנכי הסתר אסתיר, עכ"ל ז"ל:

ונראה שממה שטבע המוליד בנולד הוא רק
 במדות ולא בשכל, יש להוכיח דגם
 בענין היות ידוע דכל התולדות כלולין במוליד
 [ואפי' בגשמיות ספרו הרופאים שרואים
 בכלי מגדיל הראות בורע האיש בריות הרבה
 שלפי השערות שלהם הן תולדות ותולדות
 התולדות] נמי הוא רק בלב המתחס לחומר
 ולא בשכל, והמדות תוצאותיהן מהלב, וע"כ
 אין טבע שכל המוליד בנולד, משום שבענין
 השכל איננו כלול בו, אלא במדות שתוצאותן
 מהלב באשר הנוולד כלול במוליד ע"כ טבע
 מדות המוליד בנולד, והנה במה שהי' משרע"ה
 משביע גם את הדורות הבאים איתא בספה"ק
 משום דכל התולדות כלולים במוליד, וכמ"ש
 הרמב"ן (בפסוק י"ז), לומר כי הוא יכול
 להביא באלה הדורות הבאים שהשורש אשר
 ממנו יצמחו, הוא לפנינו היום, והוא בא בברית
 ובאלה הזאת, והענין יש להסביר כענין
 (תמורה ל"א) נתעברה ואח"כ נטרפה שהיא
 וולדה נטרפה, והנה ידוע שדור המדבר הי'
 דור דעה שהוא בחי' השכל, ודור באי הארץ
 הוא בחי' לב, וכבר דברנו מזה במק"א
 באריכות, ע"כ בברית הראשונה שהיתה עם
 דור המדבר שהם בבחי' השכל, לא היו
 התולדות כלולים בבחינתם שהוא השכל, ע"כ
 לא הי' יכול להכניסם אתם בברית, אלא בדור
 באי הארץ שהיו בבחי' הלב והיו תולדותיהם
 כלולים בבחינתם הי' יכול להכניס גם
 התולדות בברית:

וממציא הדברים שבבחינת השכל אין
 לתולדות קישור והתאחדות עם
 אבותיהם, שהרי בחי' השכל לא היתה כלולה
 כלל באבותיהם, ומכאן אזהרה יתירה שביד"ט
 של ר"ה שהוא הראש והשכל של השנה ובו
 דנין את האדם כמה מוח ושכל והארה אלקית
 ניתן בו, אין לסמוך אפי' על האבות, אלא
 כל חד וחד יפייס לנפשו, וכאמרם ז"ל (ר"ה
 ט"ז), כל באי עולם עוברין לפניו כבני מרון,
 וידועים דברי הרב ז"ל בפסוק טוב לחסות
 בה' מבטוח בנדיבים, שנדיבים הם האבות
 הקדושים כמ"ש (תהלים מ"ז י') נדיבי עמים
 נאספו, ואף שאמרו ז"ל (ר"ה ט"ז) תקעו

ובאמת זה גורם חיוזק גדול לכל איש שבכל עת יצייר בדעתו כי אפי' איך שיהי' עדיין שכינה שורה עליו, והוא עצמו מרכבה לשכינה וכאמרם ז"ל בש"ס תענית (י"א.) לעולם ימוד אדם עצמו כאילו קדוש שרוי בתוך מעיו שנאמר בקרבך קדוש, ומי הוא שלא יתחתכו ויהמו מעיו מאהבת המקום ויראתו בזכרו את הדברים האלה: [ולפי האמור יש לפרש נמי הא דישכחאל הוריקו פניהם, היינו שחשבו שהתוכחות מעידין בהם על סילוק שכינה שהיא כל חיותם, וכמו אדם שבסילוק החיות פניו מוריקות, והם שחשבו שא"א להם שלא יחטאו ויגיעו ח"ו כמו אלה היו רואין א"ע כאילו ח"ו הגיעו ופניהם מוריקות. וזה שפייסם משה אתם נצבים היום כולכם לפני ה' אלקיכם, היינו היפוך סילוק שכינה, וע"ז היו הברית והתנאים שאף אם ח"ו יעברו ויגיעו האלות לא תסתלק מהם השכינה. כי ענין כריתת ברית כתב הרב ז"ל מלאדי (בלקוטי תורה פרשה זו) שהיא בין שני אוהבים שאף שיתרחקו זה מזה ולולא הברית הי' סילוק הזכרון מבניהם ע"ז כורתין ברית שמ"מ ישארו דבוקים זה בזה באהבה, כן היתה כריתת הברית בין השי"ת וישראל, שיהי' איך שיהי' תישאר הדביקות ואעפ"י שהם טמאים שכינה שרוי' ביניהם, ומאחר שלא תסתלק הדביקות נקל יהי' להם לבוא לתשובה וכנ"ל. וביותר ביום השבת, שגם ההסתר נסתלק כענין שכתוב (יחזקאל מ"ו) וביום השבת יפתח, ממילא נתקיים בישראל אתם נצבים היום לפני ה' אלקיכם בנהירו דאנפין, והיא זמן חידוש הברית בין ישראל לאביהן שבשמים. וזהו ושמרו בני' את השבת לעשות את השבת לדורותם ברית עולם. וזה שאנו אומרים בקבלת שבת לא תבושי ולא תכלמי מה תשתוחחי ומה תהמי כך יחסו עניי עמי, על היפוך שהיו ישראל פניהם מוריקות, כי הפתיחה בשבת מגלה על ששת ימי המעשה שאף שהי' נראה ריחוק וסילוק אינו כן אלא הסתר בעלמא, שהרי בסילוק ההסתר לבד ישראל מאירין:

במדרש הלכה אדם מישראל שלא התפלל וכו' כיצד הוא צריך לעשות, כך שנו חכמים תפלת השחר עד חצות תפלת המנחה עד הערב תפלת הערב אין לה קבע וכו'. ואינו מובן מה שייכות הלכה זו לענין הפרשה: ונראה דהנה אמרו ז"ל (ברכות כ"ו:) שתפלות האבות תקנום, אברהם תיקן תפלת שחרית, יצחק תפלת המנחה, יעקב תפלת הערב. ויש לומר דהנה לא מצינו לשון תפלה בצדיקים הראשונים בכתוב לא באדה"ר ולא בחנוך ולא בנח עד אברהם. ובאדה"ר קודם החטא מצינו (בראשית ב' ה') כי לא המטיר וכו' ואדם אין לעבוד את האדמה, וברש"י שם ומ"ט לא המטיר לפי שאדם אין וכו' וכשבא אדם וידע שהם צורך לעולם התפלל עליהם וכו', אבל אחר החטא לא מצינו לו בכתוב ענין התפלה. ונראה כי לא דבר קל הוא לבו"ד קרוץ מחומר עכור ממשכא דחויא לדבק עצמו בתפלה. כי תפלה היא לשון דביקות וחיבור, כמו שאיתא בספח"ק מלשון (במדבר י"ט ט"ו) צמיד פתיל וכן (בראשית ל' ח') נפתולי אלקים נפתלתי. ואברהם אבינו ע"ה הי' הראשון שפתח את הפתח לתפלה, ומ"מ זה רק בשחרית, שאז זמן התגברות החסדים ושהשי"ת מתקרב לנבראים, והמוחין מאירין כמ"ש (איכה ג' כ"ג) חדשים לבקרים, ובוקר הוא מלשון ביקור שמבחיין בין דבר לדבר כמ"ש אבן עזרא (בראשית א' ה') והיינו שהאדם הוא בדעת שלימה כאמרם ז"ל (ירושלמי ברכות פ"ה ה"ב) אם אין דעה הבדלה מנין, וזהו שתיקן אברהם תפלת שחרית. ובא יצחק אע"ה הוסיף שאפי' בשעת המנחה שעתא דדינא וצמצום נמי יהי' בכח האדם להתפלל ולדבק עצמו בהשי"ת. ובא יעקב אע"ה והוסיף ותיקן תפלת הערב, היינו שאפילו בזמן שהחושך כסה ארץ ותרעין סתימין, והוא דוגמא לאדם בעת שחשך מאוד עיניו והעולם חשך בעדו ואין לו שום הארה מלמעלה, נמי יהי' ביכולתו להתאמץ ולדבק עצמו בתפלה למרות כל המסכים והבלבולים, ותפלה זו היא לעומת אברים ופדרים,

שהדוגמא באדם שאין בו אלא גוף לבד בלי הארות השכל, נמי יהי' ביכולתו להתפלל, ואף שכל העולם ככוחל לפניו, יהי' בזה לשבור דלתות נחושת ובריהי ברזל יבדע ובאמת שתפלה כזו עולה למעלה למעלה, היא נקראת תפלת העני שהיא מקדמת לכל התפלות, וכבזוה"ק (ח"ג קצ"ה.) בפירוש תפלה לעני כי יעטוף, כי כמו שהוא מודה את חומת המניעות ושובר את כל המניעות וקורע את כל המסכים שחסמו את הדרך, כן נמי הוא עושה למעלה שהיא עוברת למעלה מכל גדר וגבול, וזוהי תפלת הערב שתיקן יעקב. וי"ל שזה הפירוש שאין לה קבע, היינו שאין לה גבול וגדר למעלה לומר עד פה תבוא ולא תוסיף, ולא בא לומר שזמנה כל הלילה לבד, דלמה לא קאמר עד השחר, ושימך לשונו בלשון אין לה קבע, אלא ודאי שם לרמוז שאין לה גדר וגבול:

וכן יש לפרש דברי המדרש (שמרר סוף פ' מ"ה) באותה שעה הראה לו [למשה] הקב"ה את כל האצורות של מתן שכן שהם מתוקנים לצדיקים והוא אומר האוצר הזה של מי הוא והוא אומר של עושה מצוה והאוצר הזה של מי הוא של מגדלי יתומים וכל אוצר ואוצר ואח"כ ראה אוצר גדול אמר האוצר הזה של מי הוא אמר לו מי שר לו אני נותן לו משכרו ומי שאין לו אג עושה לו חנם ונותן לו מזה. ודקדק כ"כ אבן אדמר' וצלה"ה למה יהי' אותו האוצר עוד גדול משל אחרים, והגיד שהוא בשבי שיועד ומכיר את מקומו שאין לו כלל עכתוה"ק:

ונראה להוסיף בזה דברים עפ"י דרכי הנ"ל שבודאי מי שאין לו שום זכר ובא להתפלל ולבקש מהשי"ת, כל המקטרגים עומדים כנגדו למעלה, וכ"כ למטה כפי נחשים ועקרבים שהם כחות חיצוניים מצוין להממו ולבלבלו עד שלא יהי' ביכולתו לצמצם מחשבתו להתפלל, ומ"מ הוא מתאמץ ושובר כל המניעות והחומות וכל המסכים כמי שהוא עובר כל גבול וגדר, ע"כ שם מאוצר גדול:

צדיקים

ה'מיתין רק תיכף ומיד
ידיהם היונו הרוח העת
הכבא ינשו מי עבירה
ה' היה כ"ק הרה"צ וכו'
ה' הנהגה בלובלין אמר
ה' צדיקא מרבנן דסאני
ה' מיסר ותוכחה יכולין
כמי הרפואה המכונה
ה' להביא גם החינא
ה' לקבלו לפיו, כן לומר
ה' לפניך ולפני אביך
ה' ינשו להכריז ואז לא
ה' לא התנהג כן רק אם
ה' תוכחה ה"ל, וזהו בחינא
ה' דייני בדרך הקב"ה
ה' בצורה בזאת בעת

נבי הירש פרידלונג זצ"ל
אבד"ק ביסקוביץ
ולו תרצ"ב, ע' נ"א טו"א
קדושי פולין, ע' 1072

ה' רבינו ה"בית ישראל"
ה' בני תורה כאילו ילדו.
ה' בחיוב שפ"א הקצר.
ה' הצמיחו סביבו באוון
ה' דיבורים היו בעלי
ה' הוכיר פסוק מן
ה' ע"ה העדה, ואת מה
ה' בני את גדולתו, אבל
ה' ינשו ליטול שכר

ה' את גדולתך לבאים
ה' לבניך כפשוטם,

אוצרותיהם

פינחס

של צדיקים

תקלג

אלא אורישה ליהושע בן נון שהוא תלמידך הותיק ונחשב בנך האמיתי כאילו ילדת אותנו. והטעים דבריו הקדושים כלשון זה: "דו מיינסט די קינדער? זיי זענען אויך דיינע קינדער!"

"פאר ישראל" (ירושלים תשנ"ח) ח"א, ע' רע"ט

אמר ונעלם היה ה"שפת אמת", גם כהנהגתו את העדה. אחד החסידים הישישים משרידי הסידי פרשיסחא, נכנס אצלו ויאמר:

— באזני שמעתי מפה קדוש, הרבי ר' בונם: כתיב, ולא תהיה עדת ה' כצאן אשר אין להם רועה. מדוע האריך הכתוב, ולא אמר בקיצור: 'בלי רועה? והוא מסביר: לצאן תמיד יהיה רועה, אך יבואו ימים שהצאן לא ירגישו כי יש להם רועה... וזה אין להם רועה... והחסיד הפרשיסחאי מען:

— הכוונה במאמר קדשו של הרבי ר' בונם, מסתמא אל כבודכם, אשר הינכם כה מסתירים עצמכם מפנינו — — —

"אור זרוע לצדיק" (ירושלים תשס"א) ח"א, ע' צ"ח

אמר רבינו (ה"לב שמחה" זי"ע) בשיחת קודשו, שבת קודש פרשת פינחס, שנת תשד"ם, על הפסוק (במדבר כ"ז): "אשר יצא לפניהם ואשר יבוא לפניהם וגו' ולא תהיה עדת ה' כצאן אשר אין להם רועה":

"אבי זצ"ל פירש, כי משה רבינו, עליו השלום, ביקש בזאת שתי בקשות: האחת, שיהיה לכלל ישראל מנהיג, איש על העדה. והשנייה, כי גם אם לא יהיה להם, חלילה, מנהיג, לכל יהיו כצאן אשר אין להם רועה, אלא הקדוש ברוך הוא יהיה מנהיגם! וכן איתא ב"שפת אמת", דבאמת הקדוש ברוך הוא הוא רועם של ישראל, כדכתיב (תהילים כ"ג): 'ה' רועי לא אחסר".

"לבם של ישראל" (ירושלים תש"ס) ח"ב, ע' ל"ו

בספה"ק נועם אלימלך (פר' נח) שבכל דור יש מצוה מיוחדת לדור ההוא, וכגון בדורו המצוה המיוחדת של הדור היא מצות ציצית. והבי' בזה דהנה קיום העולם הוא מה שהברואים קשורים אל הבורא, וע"ז העולם עומד, הן העולם בכללותו והן באמור העולם קמן של כל אחד ואחד, כל קיומם הוא ע"י הקשר שהנבראים קשורים לבורא כל עולמים. ואותם הענינים שבאמצעותם מתקיים הקשר של הנבראים עם הבורא ית' הם המה עמודי העולם, בהם תלוי קיום העולם ועליהם

The shepherd is always here, its just a question if the sheep know it.

Give us a sign or if you should lead us!

Every day his will is established but his connection is...

רשפי אש

קפו

קדוש ישראל. פ"י שהמה מנאליס את הפורשים את עלמס מעדת ישראל. כי קדוש לשון הפרשה: נזורו אחר. פ"י שמעלים דברים הנמוכים והשפלים לבחי' נזר ועטרה:

(ו) **תהלים** (כ"ג) מזמור לדוד ה' רועי לא אחסר. ע"י ה' מתפלל דהמע"ה תמיד. שחיי ד' רועי לא יחסר ממנו תמיד:

I should not lack in awareness that

(אלה הדברים אשר נעתקו אות באות ממש כלשון מרן חק' זצוק"ל זי"ע)

(א) **דן** ידן עמו (בראשית מט טז). רז"ל אלהיו וקרוביו ידן: כאחד שבטי ישראל. היינו בלא חניפה ובלא נשיאות פנים. וזהו מתנאי הדין שונא בלע ולא שונא ממון בלבד רק בלע. רז"ל כל דבר הנאה שבעולם. כי מכל זד הנאה ובקשה שבעולם יוכל לבוא ח"ו לידי הנ"ל. וזהו החושך עלמו מהדין וכו' (אבות פ"ד מ"ו). עלמו דייקא דצאמת כל הדן וכו' נעשה שותף וכו' (שבת י.), רק שאינו מבקש שום דבר לעלמו. וזהו ציקש יעקב לישב בשלוה וקפץ כו' (ב"ד פ"ג) ציקש דייקא. וזהו מתורן מה דאמרינן (ב"ב נח): כל דיינא דמפקין מיניי ממונא וכו'. ולכאורה מה בכך שהרי אין אדם רואה חוב לעלמו אבל לאחרים ידן שפיר ולפי הנ"ל א"ש דכ"י שאינו חושך עלמו מן הדין בלי מבקש שום דבר לאו דיינא הוא:

(ב) **עך** שיצלו שפתותיכם מלומר די (שבת לב:). הקשה מרן הצע"ט הק' זצוק"ל זי"ע. דהרי תיבת די אינו כלל ממונא השפתיים. ותירץ דצאמת לכך יצלו השפתיים מחמת אמירת הדי תמיד ולא ישתמשו במונא השפתיים כלל ע"כ, וסוד הדבר ע"י התחזרות ד' הוא בחי' תחתונה ליד שהיא בחי' עליונה ממילא יצלו השפתיים הם בחי' התחתונות וכנ"ל:

(ג) **בשם** רבי זצוק"ל. הצאים ישרש יעקב (ישעי' כו ח). הצאים לעבוד להש"י לריכים מתחילה להשריש דברים העקביים דהיינו לשמור את עלמס מכל דבר רע ואחר כך ממילא יצין ופרח ישראל:

(ד) **ידעתי** ד' כי לזק משפטיך (תהלים קיס ה). לדיק הוא דין. כי לא ילדק לפניו כל חי (שם קמג ב). ומשפט איהו רחמים. דהיינו בשעה שנעשה המשפט אי אפשר בלא שיתוף הרחמים. וידעתי כי גם הדין הוא רחמים שהכל לטובתי אך ואמונה עניתני. שאין אמונתי שלימה. וע"י התפלל דהמע"ה להש"י להכין לבו להאמין אמונה שלימה:

(ה) **במדרש**. בוא וראה שלא כמדת הקדוש צרוך הוא מדת צער ודס. מדת צער ודס משאו למעלה מדת הקדוש צרוך הוא משאו למטה. ומשאו רז"ל עסקי העוה"י שהם לעול ולמשא כגון משגל ואכילה ושאר דברים ההכרחיים. אבל הלדיק משאו למטה דהיינו שיש לו התגזרות השכל כל התאווה. ע"ד (בראשית מד יג) ויעמוס איש על חמורו. רז"ל שהתגזרו על חומרם וישומו העירה הידוע היא הקדושה. וגם כיון לה"א ראשונה וה"א אחרונה. אבל מדת צער ודס משאו למעלה שהתאווה גוברת על השכל ח"ו:

(ו) **והיה** טו
כ:
והצינה ויחוד:
כוונתו בלתי לו
מלכות השכינה
שחיי אני נשמ
(שם מה יז) ישר
העולמות נושע
ואני. אז ואענה
קיטרוג. ואס
כשיקרא לכבודו
עמי. רז"ל גם כ
מפני נוגשיו. ר
מכאוציו
(ז) **פולח** מול
כמו
הבית והעליה:
השפעה לכאורה
מלאכי ר"ל השג
מקום שהוא
(ח) **ונרגן** מ:
ח:
(ט) **במדרש**
ומלפה לישועתו
ועם כל זה הקדו
דאפשר להיעיב
רחק
(י) **טח** מראות
מהשכח

כ' אלול 1980

רסט

שביני לב

אליהו ♦ שביני לב

(שה"ש א', ח'): "אם לא תדעי לך היפה בנשים צאי לך בעקבי הצאן וגו'".
בזוה"ק פירש המקרא הזה: "אם לא תדעי לך" - אם לית לך ידיעה באורייתא, 'היפה
בנשים' - אף אי אית לך עובדין טבין סגיאיין, 'צאי לך' - צאי לך ממחיצתי! ודי
בזה למבין דבר.

(שה"ש ב', ג'): "כתפוח בעצי היער וגו'". אחז"ל (שבת פ"ח, ע"א): "למה
נמשלו ישראל לתפוח? לומר לך: מה תפוח זה פריו קודם לעליו - אף ישראל
הקדימו נעשה לנשמע". וכתבו בתוס' שם דהאי תפוח ר"ל אתרוג, שכיון שהוא דר
באילן משנה לשנה - נמצא שפריו בשנה השניה קודם לעלים וכו', ע"ש.

לפי"ז יש להתבונן, דאכן מעלה היא באתרוג שאין בכל הפירות - שהוא דר באילן
משנה לשנה, אבל אליה זו גם קוץ בה... שבכל הפירות - אם באה רוח סערה עליהם
והפירות נושרים מהאילן ונופלים על הארץ - אינם ניזוקים כל כך בנפילתם, משא"כ
אתרוג - כשהוא מחובר אל האילן אמנם גדול הוא יותר משאר הפירות, אבל כשנופל
על הארץ - החבטה שלו גדולה יותר, וניזוק קשה. כך "ישראל אשר כך אתפאר"
(ישעיה מ"ט, ג') - הם רק כשמחברים אל עץ החיים - שהוא התורה"ק, אבל
כשנעקרים מן התורה ח"ו ונופלים לארץ - החבטה שלהם יותר גדולה מאומות
העולם!

(שה"ש ב', ט'): "הנה זה עומד אחר כתלנו משגיח מן החלונות מציץ מן
החרכים". יש זמנים שישראל זוכים לגילוי פנים של מעלה כביכול, בחינת: 'משגיח
מן החלונות' - שהמושג רואה גם את המשגיח עליו, כי הוא עומד נגדו בחלון.
וזה היה בזמן שביהמ"ק היה קיים, וישראל שרויין על אדמתם, ורואין עשרה נסים
שנעשו במקדש, אבל בחשכת הגלות - הקב"ה משגיח עלינו באותה מדה בלא שינוי
ח"ו, (ככתוב (מלאכי ג', ו'): "אני ד' לא שניתי וגו'"), אלא שאנו סתמנו את החלון
- והרי הוא כביכול מציץ עלינו מן החרכים, כלומר: מן הסדקים שעוד נשארו בינינו
לביין קונינו... אבל בכזה - רק המשגיח רואה את המושגת, אבל אין המושגת יכול
לראות את המשגיח דרך החרכים.

והיינו מה שכתוב "ואנכי הסתר אסתיר את פני ביום ההוא וגו'", כלומר: אני

ול של התורה? ודאי
דר נזיקין - הוא עונה
גמרא פלונית - הוא
אבל כעוה"ב - יבחנו
על דף... וזהו מ"ש
התורה, שהוא הת"ח,
דקני ארץ", הם הב"ד
: עצמם הבני ישיבה,
"צא מהישיבה - ולא
צוק"ל...

וגו'... לכאורה רישא
: ימשוך אותנו, אבל

יא לה והיא באה הוי
: יסיה קעביד. כלומר:
של זה הקורא אותה,
ללכת או לא, וממילא
: י דו משיכה.

ר"י - אלו בנ"א שהם
דעה" - שאנו נמשכים
וי לא, אלא כבהמה -
אני המלך חדריו!"

כדרכי, שהב"ד של מעלה
א"ר הח"ה ז"ל: בשבתו עם

When we had a
see him but he is
still peeking at us through
the slats/cracks

In life we can't
see him but he is
still peeking at us through
the slats/cracks

"I can still
the scene - just
hidden"

הוא אותו האנכי ביום ההוא כמו ביום אתמול, רק כל החילוק הוא שביום ההוא אסתיר את פני שאתם כל תראו אותי האיך אני מציץ מן החרכים, ותו לא מיד.

רות

(רות ד', ז'): "וזאת לפניכם בישראל על הגאולה ועל התמורה לקיים כל דבר, ושלף איש נעלו ונתן לרעהו". ואיתא במד"ר על פסוק זה (רות רבה ז', י"ב): "ר' חנינא פתר קרא בישראל וכו', 'על הגאולה ועל התמורה' - לשעבר היו מקלסין על הגאולה, שנאמר (שמות ט"ו, ב'): 'זה א-לי ואנוהו', ועכשיו - על התמורה, שנאמר (תהילים ק"ו, כ'): 'וימירו את כבודם בתבנית שור אוכל עשב', אין לך מנוול ומשוקץ ומשונה - כשור בשעה שאוכל עשב", ע"כ.

לפי דרשה זו יש לפרש גם סיפא דקרא: "לקיים כל דבר וגו'" - דה"ק: לפניכם בישראל, כשהיו מקלסין על הגאולה - לא היו צריכים לקנין כלל, כי אם היה רוצה אחד לקנות ולקיים מקחו - היה די לו אם המוכר היה מבטיחו בדיבורו כי הוא מוכר לו, וכן ההיפך לגבי הקונה. אבל עכשיו - על התמורה, המירו את כבודם - שלא לשנות הדיבור - "בתבנית שור אוכל עשב", כלומר: עכשיו לא די בדיבור בלבד - אלא "לקיים כל דבר" - צריכים כבר קנין דוקא - "ושלף איש נעלו ונתן לרעהו".

איכה

(איכה ג', כ"ז - כ"ט): "טוב לגבר כי ישא עול בנעוריו וגו', יתן בעפר פיהו אולי יש תקוה". פירוש: כיצד האדם צריך לשמור את הפה? שיצייר בנפשו כאילו פיו מלא עפר! האם יכול אז לדבר? וגם בכך - אולי יש תקוה - כולי האי ואולי...

הרמ"א ז"ל, בספרו תורת העולה - מביא מעשה שאפלטון הפילוסוף הגדול בא לירושלם עם נבוכדנצר, ולאחר חורבן המקדש נכנס להר הבית, וראה את ירמיהו הנביא בוכה מאד ומרים קול נהי וקינה על החורבן. וישאל לו אפלטון ב' שאלות:

The meaning of
naïveté and Plot

(א) שאל לו: 'אתה זה הבית כבר נחרב, ואין

והשיב לו ירמיהו:
פילוסופיות אשר עדיין
לי הרבה ספיקות אשר
ירמיהו: אמור לי אותם
פשט לו את כולם כלא
אשה שיהיה מלא בחכ
- שאבתי מעצים ואבני
העבר? - לא אוכל לצי

והוסיף ע"ז הסבא כ
שאין אנו בוכים על הצ
לראות שוב בבנין בית
עוד, שיש להתבונן מכ
שבישראל מבין בפשט
העולם כאפלטון!!

קהלת

"כי אדם אין צדיק
מהגה"צ הרש"ז ז"ל כ
יחטא?", וחזר ואמר:
- אפשר גם שלא יחטא
ברחובות ומתערב עם
אבל צדיק הוא - וצדיק

(קהלת ט', י"ב): "כ
וכצפרים האחויות בפה
זורעים הפשתן, וקוצר:

ii

י' הש"ס"ע / יום שני

Some congregations recite זָכָר (page 73) and אֶפְתָּח (page 755) on אֵל

זכרונות

Chazzan:

ח, * ופוקד כל יצורי קדם. * לפניך
ז, * והמון נסתרות שמפרא שית. *
י כבודך, ואין נסתר מנגד עיניך.
יא, וגם כל היצור לא נכחד ממך.
יב יהוה אלהינו, צופה ומביט עד
יג ברא חק זפרון; * להפקד כל רוח

Who can be effectively implored, as נָשָׂא. This is
we refer to Him as One Who listens to prayer.

The very concept of prayer is a mystery. How can man influence the Master of the universe through prayer, a mere tool in the hands of man, because through prayer man communicates with Hashem as נִשְׂא. In a homiletical interpretation, נִשְׂא is the מַלְאָךְ הַשָּׁמַיִם as representing this kabbalistic concept: "Who sits upon a throne, is נִשְׂא." נִשְׂא refers to the cosmos, while נִשְׂא refers to His relationship to man and his entreaties (*Before Hashem*, pp. 35-36).

— *And the multitude of mysteries since the beginning of Creation.* The word *נסתרות* refers to those actions that are not exposed to public view, but rather are concealed. It denotes acts that are surreptitious or clandestine. In private, one may be deceitful or dishonest, but still appear very respectable in public. God, however, knows both the public and the private person, his office and his bedroom. Man cannot hide anything from God (ibid.).

— *Who keeps watch and sees to the very end of all generations.* As explained above, for God, past, present, and future merge into one ontological awareness. Man is a temporal being, who grows, blossoms, matures, and expires, impacted by the passage of time. For God, however, time expresses itself in the experience of continuing events. For man, whatever is in the future has not yet begun to exist, but for God, the future is already here, and those who are as yet unborn already exist (*ibid.*, p. 97).

זכרונות / Remembrance

אתה זוכר מעשה עולם — *You remember the de*
nothing has irrevocably passed, nothing disap
past no longer exists; even the most exciting
passage of time. From the perspective of ete
time radically changes. Nothing vanishes w
God, past, present, and future merge into one
those who have died are still living. (*Noract* H

— *And you recall all the cre*
The word פוקד suggests not just a recollection.

לוח יומי:

שנה מעוברת — יח תשרי

והנה מכל זה נוכל להבין את גדל השנאה שיש להקדוש ברוך הוא על המספר הזה, דכמו שהאב, אף שהוא מכה לבנו, ומכרח למלאות רצון המספר לו, באשר שהוא מבין שהדבר אמת, מכל מקום נתעורר בלבו עבור זה שנאה גדולה על המספר, בהתבוננו בו כי איננו מכון בספורו לתועלת בנו, רק לקנתר עליו, כן הדבר יותר ויותר בענין זה, כידוע, דהקדוש ברוך הוא אוהב לאדם יותר משהאדם אוהב את עצמו, ורועה רק בטובתו של ישראל, ושל אידברו עליהם דילטוריא כלל, כמו שאמרו חכמינו זכרונם לברכה (בילקוט שם רמז תו) על הפסוק (ישעיה נ, ו) "ובידו רצפה", שאמר לו הקדוש ברוך הוא למלאך: רצץ פה שאמר דילטוריא על בני, והמספר לשון הרע גורר הפוף כל זה, על כן הוא נתעב מאד בעיני ה' יתברך.

Stop informing on his children (no paper intent)

loves you more than you love yourself

לוח יומי: שנה פשוטה — יז תשרי

שנה מעוברת — יט תשרי

והנה באשר יתבונן האדם הנלכב בדברי הזהר הקדוש הנ"ל, ויביט בעינא פקיקא את הנולד על ידי דבורו, ימלא פחד ורתת וזיע מלדבר שום לשון הרע על חברו. והלא אם יאמרו לאדם שיכנס אל היכל ה' בעצמו או שישלח אחד תחתיו, ויעמד לפני ארון בריתו, ויקטרג על כלל ישראל, ולא יאמר שקר עליהם, רק מה שהוא יודע לאמתו, ברור הוא, דאפלו הגרוע שבאשראל ימסר את עצמו לסכנה, ולא ישיא את נפשו עון אשמה כזה. והלא כן הוא הדבר בענין לשון הרע, שהדילטוריא שהוא מעורר בפה הוא עולה למעלה לפני פסא כבודו יתברך, כמו דאיתא בהדיא בתנא דבי אליהו (אליהו רבא) בפרק י"ח, וזה לשונו: בשם שהרשעים מספרים לשון הרע, ועולה עד כנגד פסא הכבוד, כמו כן וכו'. והוא מעורר בזה את המקטרג הגדול על כלל ישראל, וכנזק לעיל בשם הזהר הקדוש.

You are standing in front of (Hl) and prosecuting (Hl) (Hl)

והנה מכל זה נוכל להבין את גדל הענש שראוי לבא על העון המר הזה בעולם הזה ובעולם הבא, ולפיכך הזהיר אותנו דוד המלך,

עליו השלום, בשם הזה, שתחלת הפ ולהקלם מהקדוש קטגור וקח סגוד מעוררים אותו, ונ

בו יבאר, שבשם

לוח יומי: שנה פשוטה

עוד נוכל לומר

הנצחיים וטח

כן נקראת נשמתו

חיי הנצח, ובעל ל

כמו שכו

ונם בעולם הזה

המר, כמו ש

על זה העון מן

והאיש החוסס פ

לאור הנצח

לתרופה" בשם הפוך

הנצח

על כן הזהיר אח

האיש הח

דגל מחנה

אפרים

רמא

פרשת וילך

וזהו במקומו, וזהו
 ה' בבחינת דיבור
 דאמר ברוך שם
 שהוא התפשטות
 וזהו בגין' למהוי
 זהו שופר הולך
 ד' שופר הוא אור
 ' שהם ה' תפלות
 ין לא ידעין מאן
 נטלין הסימנים
 נן נטלין הנקודה
 ולשון עצור בעמו
 שראל הם מלכים
 ל' שהם הלב של
 קדוש והם מלכים
 וזהו שופר שהוא
 שה סגולתא בימי
 ' על ידי השופר
 עליך יראה שהוא
 הכל על ידי יעקב
 ' האי כריכו דילה
 עצרת כנ"ל והבן.
 מדבש. הנה אף
 כל זה מדנכתב
 נן איזה רמז וסוד
 יך שכתבו ספרי
 ' לא יירא ראשי
 יום הכפורים
 הימים הקדושים
 יום הדין הגדול
 הם גמר של ראש
 ת המיתוק הדינים
 היינו הפר דינים
 ש' ויום כפור הוא
 גם כן ש"ו מספר
 ' בשלימות כידוע,
 זיינו ארי"ה ראשי
 יומין דדינין אבל
 מתקה לכל הדינים
 משופר וגם כפור
 רשן ונעשים כולו
 .

הנהגה בפרשה זו יש כמה שינויים בתחלה כתיב ה' אלקיך הוא העובר לפניך ואחר כך כתיב חזקו ואמצו ה' אלקיך הוא ההולך עמך משמע בשוה ואחר כך אצל ויקרא משה ליהושע כתיב גם כן ההולך לפניך ולא על חנם נשתנה הלשון ג' פעמים, ויש לומר בזה דהנה ג' מדריגות יש, המדריגה א' היא כשיזכה שה' הוא ההולך לפניך כמו שכתוב ביציאת מצרים (שמות יג. כא) וה' הולך לפניכם יומם שזוהו מורה שהוא נמשך אחר אלקים חיים ובו דבוק כל מחשבתו והליכתו לאור פני מלך חיים לכך הוא המעלה הגדולה שבכולם, המעלה הב' היא כשהשם ברוך הוא הולך עמו בשוה כמו שכתוב אצל נח שהיה רק צדיק בדורותיו (בראשית ו. ט) את האלקים התהלך נח בשוה ולא זכה למדריגה עליונה הנ"ל היא שפירש רש"י ואילו היה בדורו של אברהם לא היה נחשב לכלום, והמדריגה הפחותה שבכולם היא כשהשי"ת הולך מאחוריו כמו שכתוב על הים כשהיה עמהם פסל מיכה (מדרש תהלים טו. ה) כמו שכתוב (זכריה י. יא) ועבר בים צרה והיה קטרוג גדול הללו עובדי עבודה זרה והללו עובדי עבודה זרה, ולכך (שמות יד. יט) ויסע עמוד הענן מפניהם וילך מאחריהם וגם מצינו בפירוש בתורה (דברים כג. טו) ולא יראה בך ערות דבר ושב מאחריך היינו שישב מפניך וילך מאחריך כנ"ל, ובזה יש להבין השינויים הנ"ל תחלה כשדיבר משה רבינו ע"ה בלשון יחיד כתיב ה' אלקיך הוא העובר לפניך כי בכלל ישראל כודאי יש איש אחד פרטי שהוא כללות הדור כמו משה ויהושע שזוכה למדריגה הגדולה הזאת שה' יהיה עובר לפניו וכשדבר בנוכח לרבים חזקו ואמצו כתיב כי ה' ההולך עמך בשוה כי לאו כל אדם זוכה למדריגה הגדולה הזאת ותפס המדריגה הבינוני ואחר כך כשדיבר אל יהושע כמו שכתוב ויקרא משה ליהושע כתיב ההולך לפניך כי הוא היה כללות הדור וזכה שהשם היה עובר לפניו כנ"ל, וכן הוא בכל דור ודור לפי דורשיו יש צדיק שהוא כללות של הדור ומתבודד תמיד בחדרי לבו אף כשעוסק עם בני ביתו בצורכי עולם הזה הוא

יכול לזכות למדרגה זו שהשם יהיה הולך לפניו
תמיד להאיר לו ללכת יומם ולילה בעבודת
הקודש והמשכיל יבין.

ואנכי הסתר אסתיר את פני. והוא לכאורה
תמיהה גדולה איך אפשר שהקב"ה יסתיר פניו
מישראל חלילה ואיך יהיה להם חיות ותקומה כי
זה כל חיותם של ישראל עם קרובו שנקראים
בנים למקום, (שבת לא.) אך דהנה המשל הוא
למלך שעשה כמה מחיצות באחיות עינים לפני
היכלו שלא יוכלו ליכנס אליו ונסתתר שם ועשה
חומות ואש ונהרות באחיות עינים הכל לפני
בניו והנה מי שהיה חכם נתן לב לדבר איך
אפשר שאביו הרחמן לא יתרצה להראות פניו
לבניו ידידיו אין זה כי אם אחיות עינים והאב
רוצה לנסות אם ישתדל הבן לבא אליו ובאמת
אין שום הסתרה והנה מיד כשמסר לנפשו לילך
בנהר נסתר אחיות עינים ועבר בו וכן בכל
המחיצות עד שבא להיכל המלך ויש טפש שירא
להתחיל לעבור המחיצות ויש שעובר המים
וחוזר מפני החומות ומפני האש והנמשל ידוע
והנה מי שמוסר נפשו ועובר בכל המחיצות
ודוחק עצמו עד שבא אל המלך אז יבא למעלה
יותר גדולה מקודם, וזהו (בראשית מו ד.) "אנכי ארד
עמך" היינו כשתתן לב וחבין שאפילו בירידה יש
גם כן אנכי היינו ההסתרה שנסתתר עצמי ממך
היא גם כן לטובתך אז "אנכי אעלך גם עלה"
היינו שתזכה למעלה יתירה וזהו גם עלה והבין,
וזהו ה' ההולך עמך תמיד הן בירידה והן בעליה
אז "לא ירפך" ולא יעזבך" ותרגמו "לא יִשְׁבְּקִינָךְ"
ולא יִרְחֲקִינָךְ" היינו אפילו כשנסתתר לפעמים
מכל מקום לא להרחיק ממך הוא כנ"ל, והוא
שמרמז כאן ואנכי הסתר היינו כשתתן לב להבין
שאנכי הוא בהסתרה אז אסתר על דרך (מגילה ג.)
הרסה היא אסתר והדס מספר חיים עם הכולל
והיינו שאז תוכל לאור באור פני מלך חיים וזהו
אסתיר את פני, וזהו סוד ראש השנה וסוכות
בתחלה בכסה היינו שיש הסתרה ואחר כך
בסוכה באתרוג ובחיים כי לולב והדס שניהם
מספרם חיים כנ"ל שזוכה לאור באור פני מלך
חיים וכו' והמשכיל יבין.

שמו

ויקרא מז אחר

אונקלוס

כַּאֲשֶׁר עָשָׂה לְדָם הַפָּר וְהִזָּה אֹתוֹ
עַל-הַכִּפָּרֶת וּלְפָנֵי הַכִּפָּרֶת:
מִן וּכְפָר עַל-הַקֹּדֶשׁ מִטַּמְאֹת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וּמִפְשְׁעֵיהֶם לְכָל-חַטָּאתָם
וְכֵן יַעֲשֶׂה לְאַהֲל מוֹעֵד הַשָּׁבֹן
אַתֶּם בְּתוֹךְ טַמְאֹתָם: וְכָל-אָדָם
לֹא-יִהְיֶה בְּאַהֲל מוֹעֵד בָּבֹאוֹ
לְכַפֵּר בַּקֹּדֶשׁ עַד-צֵאתוֹ וּכְפָר
בְּעָדוֹ וּבְעָד בֵּיתוֹ וּבְעָד כָּל-קֹהֶל
יִשְׂרָאֵל: שְׁנֵי יָמִים וַיֵּצֵא אֶל-הַמִּזְבֵּחַ
אֲשֶׁר לִפְנֵי-יְהוָה וּכְפָר עָלָיו וּלְקַח
מִדָּם הַפָּר וּמִדָּם הַשְּׂעִיר וַנָּתַן
עַל-קַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב: יָמִים וְהִזָּה
עָלָיו מִן-הַדָּם בְּאַצְבָּעוֹ שִׁבְעַ

לְדַמְיָה כְּמָא דִּי עֶבֶר
לְדַמְיָה דְּתוֹרָא וְדִי יְתִיה
עַל כְּפָרְתָא וְלִקְדָם
כְּפָרְתָא: מִן וּכְפָר עַל
קוֹדֶשׁא מִסּוּאֲבַת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וּמִמְדִּידֵיהוֹן לְכָל
חַטָּאֵיהוֹן וְכֵן יַעֲבֹד לְמִשְׁכָּן
זְמָנָא דְּשָׁרִי עֲמָהוֹן בְּגוֹ
סוּאֲבַתְהוֹן: וְכָל אָנָּשׁ
לֹא יִהְיֶה בְּמִשְׁכָּן זְמָנָא
בְּמַעֲלִיָּה לְכַפֵּרָא בְּקוֹדֶשׁא
עַד מִפְקִיָּה וּכְפָר עָלָהּ
וְעַל אָנָּשׁ בֵּיתֵיהּ וְעַל כָּל
קֹהֶלָא דְּיִשְׂרָאֵל: יָמִים וַיִּפּוֹק
לְמַדְבָּחָא דִּי קָדָם: וּכְפָר
עָלָהּ וַיִּפּוֹק מִדְּמָא דְּתוֹרָא
וּמִדְּמָא דְּצִפְרָא וַיִּתֵּן עַל
קַרְנֵת מִדְּבָחָא סָחֹר
סָחֹר: יָמִים וְדִי עָלָהּ מִן
דְּמָא בְּאַצְבָּעֵיהּ שִׁבְעַ זְמָנִין

תולדות אהרן והזה אותו. שם וכפר על
הקודש. שבעות ז: ח. יב: ומפשעיהם
לכפר. שבת ז: ח. כריתות כה: ולקח מדם
הפר וסדרם השעיר. יומא ז: נח. זכרים
פא. מנחות כב חולין צח תמורה ה:

שמו חכמים

רש"י

כַּאֲשֶׁר עָשָׂה לְדָם הַפָּר. אחת למעלה ד ושבע
למטה: (מז) מִטַּמְאֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. על הנכנסין
למקדש בטומאה ה ולא נודע להם כסוף ו שנאמר לכל
טמאתם וטמאת היא ז שונג: ומפשעיהם. אף
הנכנסין ח מוד בטומאה: וכן יעשה לאה"ל מועד.
* ת"כ

לעיל בפרש ויקרא כתיב ואם כל עדר וגו' ונודעה החטאת אשר חטאו עליה וחקריכו הקהל פר בן בקר אלא על כרחך חכא מיירי בשונג
גמור משום הכי הקריבו שעיר עזים לא פר וקרבו זה מביא לתלות עליו להגן עליו מן היסורים עד שיודע לו ויבוא לכלל חטאת עולה
ויהיה המפורש בפרשת ויקרא: ז וכן הוא אומר נפש כי תחטא בשגגה ומפשעיהם הם המרדים ורצה לומר המזידים וכן הוא אומר מלך
מואב פשע כי וסיירי נמי שאין ידוע להם כסוף: ח ואם תאמר יאמר לשונג צריך כפרה כל שכן מויד. רש לומר דהוה
אמינא מויד שהוא חמור אין לו כפרה לעולם לכך נאמר ומפשעיהם. ומדאיצטרך מויד אם כן לישחק משונג. רש לומר דהוה אמינא

כשם שהזה משניהם צפנים אחת למעלה ושבע למטה
קך מזה על הפרוכת מנחון משניהם אחת למעלה ושבע
למטה: השוכן אתם בתוך טמאותם. אע"פ
שהם טמאים שכינה ציניהם: (יח) אף המזבח אשר

יש להסתפק בדין שעיר המשתלח אחרי ההגדלה והוידוי, אם יש לו דין קדשים להיות נאסר בגיזה ועבודה. לכאורה ההיא דיומא (דף סז) גבי לשון של זהורית חציו קשר בין קרניו למה לא נאסר משום עבודה בקדשים, משמע דלית ביה איסור עבודה.

ומזרעך לא תתן להעביר למולך (יח, כא).

יש לעיין למה הפסיק בין העריות באזהרה זו דמולך ואח"כ חזר לאזהרת עריות.

ואמר גדול אחד דהכתוב הזה בא להזהיר דאפילו בן ממזר ג"כ אסור להעביר למולך, ואח"כ מסיים בסוג עריות שלא שייך בהם זרעך.

שם.

לכאורה איך יתכן מלקות במעביר כל זרעו למולך, הא תמיד הוי התראת ספק, דשמא יעביר כל זרעו למולך ויפטר, דהא כתיב, 'מזרעך' ודרשינן 'ולא כל זרעך'.

ואפשר דלא שייך כאן התראת ספק, כי התראת ספק הוא אם יש ספק בעבירה עצמה, אבל כאן אין ספק בעבירה, והספק הוא רק אם יקבל את העונש או לא, וזה לא נקרא התראת ספק.

פרשת קדושים

קדושים תהיו כי קדוש אני ה' א' (יט, ב).

במדרש: "כול כקדושת תלמוד לומר כי קדוש אני קדושת למעלה מקדושתכם". (מדרש רבה פרשת מקץ).

You might have thought you have to be holier like ה' - you don't!

לכאורה הענין אינו מובן, לשם מה הוצרכה התורה למעט שאי אפשר להתקדש כהקב"ה וכי יעלה על דעת מישהו אפילו טפש שבטפשים, כי יכול האדם להתקדש כקדושתו של הקב"ה?

Who would imagine that he should be like ה'?

אלא יש להסביר כי הכוונה היא זאת, שלא איירי כאן לגבי קדושת הקב"ה בכללות, אלא רק לגבי מה שנאמר (ויקרא טז, טז) "השכן אתם בתוך טומאתם", שאע"פ שהם טמאים שכינה ביניהם, לזה נאמר "יכול כקדושת", פירוש, שהאדם יכול אף הוא להיות קדוש ולשכון במקום טומאה כמו הקב"ה, תלמוד לומר "כי קדוש אני", קדושתו למעלה מקדושתכם ורק אצל הקב"ה נאמר "השכן אתם בתוך טומאתם". [מפי נכדו הגאון רבי יוסף כהן שליט"א אב"ד בירושלים].

Specifically with regard to being amongst us when we shouldn't enter a place like ה' do!

איש אמו ואביו תיראו ואת שבתותי תשמרו אני ה' א' (יט, ג).

בגמרא יבמות (דף ה ע"ב) אמרינן "יכול יהא כבוד אב ואם דוחה שבת, תלמוד

לומר איש אמו ואביו ו בכבודי".

והנה פשוט דלאו דו עליהם, וכדתניא בב"מ (דף תחזיר, וכן נפסק להלכה נקט שבת החמורה שבח

ובחידושי ליבמות פל עמך וכו"ה בסמ"ג מ"ע קינ שלוחו של אדם כמותו ויה הקושיא למ"ד יש שליחות שבות דרבנן ותפ"ל דאסור דבשבת לא שייך אסור מכ על המשלח שהרי גופו שו דבכל האיסורין יקשה קו עבירה והוי כאינו עושה מ לא עביד איסורא וס"ד

ומצאתי בישועות יעני דבאיסור שבת אף די ש גגופו ישבות, ואף אי יש עוברים לא המשלח ולא דא"כ מאי מוכיח בגמרא י אינם עוברים משו"ה אצני ישבות, א"כ אמאי לא יתו קושיא ראשונה.

וכי תזבחו זבח שלמי בגמרא חולין: (דף כט) אחד, תזבחוהו שלא יהא

קשה אמאי איצטריך דאין עושין מצוות חביל ואם נאמר דאין עושין קרא בשחיטת קדשים. ו חבילות הוא דין על הגו

ועיין מהר"ם שיק (א) ובשדי חמד (בפאת השדו

פ

דברי

מסעי

יחזקאל

דברי

מהם אחיזתם בקליפות הטמאות ונתנו להם שורש בהקדושה. ולזה נאמר מוסבות שם ואח"כ נאמר ויקראו בשמות. היינו שעיי"כ שהסבו שמם של הערים עיי"כ נקראו הערים בשמות. היינו שנעשה להם אחיזה ושורש בקדושה. ולזה נאמר ג"כ ויקראו בשמות את שמות הערים אשר בנו. היינו שכווננו להשמות שהיו להם בקדושה לאותן הערים. ובאותן השמות קראו להם:

פרשת מסעי
הפטרה.

שמעו דבר ה' וגו' מה מצאו אבותיכם בי עול וגו' עד הלא מעתה קראתי (קראת קרי) לי אבי אלוף נעורי אתה (ירמיה ב. דה). וצריך להבין הקרי והכתיב למה לא נכתב כמו הקריאה שאנו קורין. וי"ל דהנה הנביא הוכיח לישראל מה שהחסירו נגד הבוית"ש והודיעם כי הבוית"ש רוצה בתשובת ישראל דרצונו ית"ש להטיב. דכל בריאת העולם היה כדי להטיב לבריותיו. וזה אמר הלא מעתה קראת לי אבי רצ"ל אם מעתה תקרא לי

דברים

אוכל תשברו מאתם בכסף ואכלתם וגם מים תכרו מאתם בכסף ושתייתם (ב. ז). אוכל אם תתאו לאכול. תשברו מאתם. מהם בעצמם תשברו. בכסף בתאוה. היינו שתעיינו ותשגיחו היטב שלא תאכלו עם תאוה. תשברו. מלשון (שמות יב, מו) ועצם לא תשברו בו. בכסף. מלשון

אבי ג"כ אלוף נעורי אתה. ולכן הכתיב היא קראתי דבאמת כביכו"ל הקב"ה הוא הקורא. רק מחמת קצת בחירה שיש לו לאדם הגם שאינו במדרגה זו לקרות להקב"ה אבי מ"מ אם יקרא אבי מעלה עליו הקב"ה כאלו מעצמו קרא כן ויעזור לו שידבק בו באמת. כעין ששמעתי שהרה"ק ר"ר אלימלך זי"ע אמר מי שמכיר את הצה"ק ר' פנחס מקארעץ זי"ע הוא מסוגל ליראת שמים. וכאשר שמע זאת בנו הק' ר' אלעזר זי"ע נסע לר"פ מקארעץ ואמר הק' ר' אלעזר בעת שישב על השלחן של הק' ר"פ בזה"ל טאטע. אמר הק' ר"פ ודלמא לאו אביו הוא! ולא השיבו כלום. וכשנסע הק' ר' אלעזר לביתו וסיפר לאביו הק' ר"ר אלימלך את הנ"ל. שאל הק' ר"ר אלימלך לבנו הנ"ל מה השבת לו. ואמר לא השבתי לו כלום. ואמר לו היה לך להשיב לו הלא כתיב שאל אביך (מעיי"ן ליה"ט זי"ך א טאט"ע). ועפ"י דברי קדשו י"ל הפ' הלא מעתה קראת לי אבי. הגם שאינו עוד במדרגה זו שיקרא להקב"ה אבי אם בכל כחו יתחזק ויקרא אבי יעזור לו הקב"ה שיגיע לבחי' אלוף נעורי אתה.

בהפטרה רחצו הזכו הסירו רוע מעלליכם מנגד עיני

חדלו הרע (ישעיה א. סח). רחצו זכו חדלו רע מאי ע"פ ששמעתי ממורי הרב צבי הכהן זלה"ה זצ"ל בזמירות של שבת בפיחה בו לבי כבורית. דלכאורה כבי"ת. כי הבורית הוא ולטהר מכל חלודה וכתם כן שישראל צריך כל כך לאותו ביום ש"ק שיהיה בו שיוכל לכבס אחרים ולטהר ית"ש. וזה כוונת הכתב עצמכם כל כך מכתבי עד שתוכלו לזכך גם את רוע מעלליכם מנגד עיני כל כך. חדלו הרע. עד אחרים מלעשות רע וידעו

פרשת וא

לא תוסיפו על הדבר אתכם וגו' עיי"כ כל האיש אשר הלך השמידו ה' אלקיך מקרבן קשה מאי שייכות הפ הענין הוא דהפסוק צ"ה הוא כמביא ראיה שהנ הוא גורע. אם היה חס לבנות הע"ז והתריח השמידו ה'. מחמת שצ

שמע ישראל ה"א ה' אי של יחטוף בח' ש איהעל שאמר שדיבר בו

משמואל

וזור אל מתני איש כן הדבקתי אלי
 יית ישראל, וכתוב (דברים י"ד) בנים
 אלקיכם, כמו בן הנמשך ממוח האב,
 להתחבר כמו מים במים ונעשו
 אבל מי שנפשו איננה משורש נכבד
 שיטהר בהשקה. וכמו דבר גוש שאינו
 חד עם מי המקוה, צריך שיהי' כולו
 מים, כן זה צריך שיהיו כל כחות
 לועים בתשובה, ואז נעשה כקטן
 וזהו התשובה שקדמה לעולם, וזיה
 לומר שדוחה את ל"ת שבתורה.
 ושה כברי חדשה וכקטן שנולד, וכמו
 גייר שמדאורייתא אין בו איסור
 שהרי אינם קרובים, שהוא כקטן
 אך התשובה שהיא כעין טהרת השקה
 עוד מציאותו שמקודם, בזו אמר
 שדוחה את ל"ת שבתורה:
 גמור יובנו דברי התנהומא (פרשת
 יצו סי' ד') שחשובה אינה נוהגת
 וכבר תמהתי הלא מפורשת תשובה
 פ' בנכרים, ודור המבול התרה בהם
 ושובה, ובסודם כתיב (בראשית י"ח)
 ואראה ובמדרש (ב"ר פ' מ"ט) מלמד
 הם המקום פתח של תשובה, ופרעה
 ואנשי גינוה לעד. אך יש לומר
 שקדמה לעולם כנ"ל בודאי מהני
 ים, אבל תשובה כעין השקה שהיא
 הנפשות בשרשן שייכת רק לישראל
 שהם בנים לה' אלקיכם:
 לפרש דבר המד"ת על פי מה
 פרשנו בפרשת נצבים דברי התרגום
 ב' ה' אלקיך את שבותך ית תיובתכו
 כל ההורי תשובה אף שלא היתה
 מספקת ונדחו בשעת מעשה, מ"מ
 צירוף כל תשובת השנה, וכן תשובת
 החיים, וכן תשובת כל ישראל מכל
 פ' בגלות, אם תהי' מכולם תשובה
 יימה, משיבין כל חלקי התשובות
 ומצטרפין לתשובה אחת שלימה
 : את כל העוונות, עי"ש מילתא
 יש לומר גמי שמדה זו נוהגת רק
 בישראל:

שם

שנת תרע"ו

ענין שבת תשובה אחר ר"ה. דהנה אפליגי
 בר"ה (י"ז): אי כובש או נושא, והנה
 בפירוש כובש ונושא יש לפרש כובש כענין
 יכבוש עוונותינו ותשליך במצולות ים כל
 חטאותם, ונושא היינו להגביה העוונות למעלה
 לשמים לעשות מהם זכיות, כאמרם ז"ל (יומא
 פ"ו:) תשובה מאהבה וזדונות נעשו לו זכיות,
 ושניהם קאים על כף העוונות, וברש"י לא
 פירש כן ושבעים פנים לתורה:
 ויש לומר דמר אמר חזא ומר אמר חזא
 ולא פליגי. כי באמת תשובה מאהבה
 היא מצד קישור הנשמה בשרשה, ובעוד משא
 העוונות על כתפיו אינם מניחין אותו להרים
 ראש, אך אחר שנסתלקו ממנו העוונות ונכבשו
 במצולות ים שוב יכול לבוא לתשובה מאהבה,
 ואז מגביהם ממצולות ים ונעשה מהם זכיות,
 וא"כ שניהם אמת דבתחילה כובש ואח"כ
 נושא. והנה ר"ה ע"י השופר, ורשעים גמורים
 נכתבים ונחתמים וכו', וכבר אמרנו שזה
 הרשע גמור שבכל אדם, ובתק"ה (תיקון
 מ"א) שעל המקטרגים נאמר הבדלו מתוך
 העדה הזאת ואכלה אותם כרגע, וידוע
 שהעוונות עצמם הם המקטרגים כבזוה"ק
 (ח"ג פ"ג:) בפסוק גם ה' העביר חטאתך לא
 תמות, והוא בבחי' כובש, ואח"כ בשבת
 מתדבקין הנפשות בשרשן ובאין לתשובה
 מאהבה, ובאין לבחי' נושא, וזהו ענין שב"ת:
 ויש לומר בדוגמא זו דהיינו טעמא דסדר
 פרשיות האזינו אחר נצבים וילך שבהן
 התוכחות ואלות הברית ובאיומים נוראים,
 כמ"ש והסתרתי פני מהם והי' לאכול ומצאוהו
 רעות רבות וצרות, ובזה נסתלקו הכחות
 הרעים מישראל והרשע גמור כנ"ל שהם
 אוטמין וסותמין את שערי הלב וכבדה אונם
 משמוע, ובהסתלקותם נפתחו שערי הלב ואז
 נכנסו ללבם דברי השירה, וכמו שהגיד כ"ק
 אדמו"ר הרי"ם וצללה"ה מגור בפסוק וידבר
 משה באזני כל קהל ישראל את דברי השירה
 הזאת עד תומם, היינו עד שעשה אותם
 תמימים, ובודאי הדוגמא שהיתה אז מתעוררת
 בכל שנה ושנה:

שבת תשובה

משמואל

צה

ענין שבת שבין ר"ה ליו"ה, י"ל עפי"מ
 שאמרנו בר"ה דבר"ה נעשה אדם כקטן
 שנולד וכמו אדה"ר שנולד בר"ה כן נתעורר
 הענין בכל שנה. והנה במדרש (ויק"ר כ"ז
 ט') בטעם מילה בשמיני משל וכו' עד שיראו
 פני המטרונה תחלה וכו' עד שתעבור עליו
 שבת אחת. והנה ביו"ה כתיב לפני ה' תטהרו:
 ע"כ אחר שכשנולד בר"ה דמי, צריך קודם
 יו"ה לעבור עליו שבת כדי שיראה פני
 מטרונה תחילה:

ברש"י (סוף פ' נצבים) העידותי בכם היום
 את השמים ואת הארץ, אמר להם
 הקב"ה הסתכלו בשמים שבראתי לשמש אתכם
 שמא שינו את מדתם שמא לא עלה גלגל
 חמה מן המזרח והאיר לכל העולם וכו'
 הסתכלו בארץ שבראתי לשמש אתכם שמא
 שינתה מדתה שמא זרעתם אותה ולא צמחה
 וכו' ומה אלו שנעשו לא לשכר ולא להפסד
 וכו' לא שינו את מדתם אתם שאם זכיתם
 תקבלו שכר ואם חטאתם תקבלו פורענות
 עאכ"כ:

ויש להבין מאי ק"ו הוא זה שהם אינם בעלי
 בחירה והאדם הוא בעל בחירה. ונראה
 דהנה ברמב"ן (פ' נצבים) דאדה"ר קודם
 החטא הי' עושה בטבעו מה שראוי לעשות,
 ומשמע שלא הי' בעל בחירה וכן יהי' לעתיד
 אחר תיקון העולם, וע"כ כתיב (קהלת י"ב)
 והגיעו שנים אשר תאמר אין לי בהם חפץ,
 ואמרו ז"ל (שבת קנ"א:) אלו ימות המשיח
 שאין בהם לא זכות ולא חובה, כי הזכות
 והחובה תלויים בחפץ עי"ש, ומשמע שקודם
 החטא וכן לימות המשיח לא יהי' האדם בעל
 בחירה, ויש להבין דא"כ מאין בא אדה"ר
 לכלל חטא, זעוד כי בספורנו (פ' בראשית)
 שפירש כצלמנו בדמותנו היינו שיהי' בעל
 בחירה, וא"כ הרי אדה"ר קודם החטא הי'
 גמי בעל בחירה:

וגר"א דאף דהאדם הוא בעל בחירה לעשות
 דבר והיפכו, מ"מ לא יתכן לומר
 שהוא בעל בחירה להושיט ידו לתוך אש
 בזערה, או לאכול גחלים בוערות, אף שבידו